

Bruselj, 3. junij 2025
(OR. en)

9718/25

Medinstitucionalna zadeva:
2025/0136(NLE)

TELECOM 176
CYBER 153

PREDLOG

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	3. junij 2025
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2025) 265 final
Zadeva:	Predlog SKLEP SVETA o sklenitvi, v imenu Evropske unije, Okvirne konvencije Sveta Evrope o umetni inteligenci, človekovih pravicah, demokraciji in pravni državi

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2025) 265 final.

Priloga: COM(2025) 265 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 3.6.2025
COM(2025) 265 final

2025/0136 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

**o sklenitvi, v imenu Evropske unije, Okvirne konvencije Sveta Evrope o umetni
inteligenci, človekovih pravicah, demokraciji in pravni državi**

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

(1) OZADJE PREDLOGA

- Razlogi za predlog in njegovi cilji**

Unija je z Uredbo (EU) 2024/1689 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi harmoniziranih pravil o umetni inteligenci¹ (v nadaljnjem besedilu: akt o umetni inteligenci) sprejela prvo celovito uredbo o umetni inteligenci, ki določa standard na svetovni ravni. Akt o umetni inteligenci, ki je začel veljati 1. avgusta 2024, v celoti harmonizira pravila za dajanje na trg, dajanje v uporabo ter za uporabo umetnointeligenčnih sistemov v državah članicah², da bi spodbujali inovacije in uvajanje zaupanja vredne umetne inteligence ter hkrati zagotovili varovanje zdravja, varnosti in temeljnih pravic, vključno z demokracijo, pravno državo in okoljem.

Različne mednarodne organizacije, vključno s Svetom Evrope, so prav tako okrepile svoja prizadevanja za urejanje umetne inteligence, pri čemer priznavajo čezmejno naravo umetne inteligence in potrebo po mednarodnem sodelovanju za reševanje skupnih izzivov, ki jih prinašajo te tehnologije.

Odbor Sveta Evrope za umetno inteligenco³ je med junijem 2022 in marcem 2024 pripravil pravno zavezujočo okvirno konvencijo (v nadaljnjem besedilu: Konvencija), da bi obravnaval morebitna tveganja, ki jih umetna inteligenca pomeni za človekove pravice, demokracijo in pravno državo.

Odbor ministrov Sveta Evrope je 17. maja 2024 sprejel besedilo Konvencije⁴ in se dogovoril, da bo ta na voljo za podpis 5. septembra 2024 v Vilni (Litva), ter pozval članice Sveta Evrope, druge tretje države, ki so sodelovale pri pripravi Konvencije, in Unijo, naj ob tej priložnosti razmislijo o njenem podpisu, pri čemer je opozoril, da lahko h Konvenciji pristopijo tudi druge države nečlanice⁵.

Unija je Konvencijo podpisala 5. septembra 2024, po sprejetju Sklepa Sveta (EU) 2024/2218 z dne 28. avgusta 2024 o podpisu, v imenu Evropske unije, Okvirne konvencije Sveta Evrope o umetni inteligenci, človekovih pravicah, demokraciji in pravni državi⁶. Konvencijo so ob tej priložnosti podpisale tudi Andora, Gruzija, Islandija, Izrael, Črna gora, Norveška, Republika Moldavija, San Marino, Združeno kraljestvo in Združene države Amerike. Ta konvencija je na voljo za podpis tudi drugim državam članicam Sveta Evrope in tretjim državam, ki so kadar koli sodelovale pri njeni pripravi. Odbor ministrov Sveta Evrope lahko po začetku njene veljavnosti v skladu s postopkom iz člena 31 Konvencije povabi katero koli državo nečlanico Sveta Evrope, ki ni sodelovala pri pripravi te konvencije, da k njej pristopi.

¹ Uredba (EU) 2024/1689 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o določitvi harmoniziranih pravil o umetni inteligenci in spremembi uredb (ES) št. 300/2008, (EU) št. 167/2013, (EU) št. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 in (EU) 2019/2144 ter direktiv 2014/90/EU, (EU) 2016/797 in (EU) 2020/1828 (Akt o umetni inteligenci).

² Akt o umetni inteligenci, uvodni izjavi 1 in 8.

³ [Sklep o delu Odbora za umetno inteligenco na 132. seji Odbora ministrov – Nadaljnje spremljanje, CM/Inf\(2022\)20, DD\(2022\)245.](#)

⁴ Okvirna konvencija Sveta Evrope o umetni inteligenci, človekovih pravicah, demokraciji in pravni državi, Vilna 5.IX.2024, CETS 225.

⁵ CM/Del/Dec(2024)133/4.

⁶ Sklep Sveta (EU) 2024/2218 z dne 28. avgusta 2024 o podpisu, v imenu Evropske unije, Okvirne konvencije Sveta Evrope o umetni inteligenci, človekovih pravicah, demokraciji in pravni državi, ST/12385/2024/INIT, UL L, 2024/2218.

V zvezi s tem je namen tega predloga sklepa Sveta začeti postopek za sklenitev Konvencije v imenu Unije pod pogoji iz Sklepa Sveta 2024/2218 o odobritvi njenega podpisa. Sklenitev prvega mednarodnega sporazuma o umetni inteligenci je dragocena priložnost za Unijo, da spodbuja skupni pristop k ureditvi umetne inteligence na mednarodni ravni in zagotovi okvir za sodelovanje s članicami Sveta Evrope in tretjimi državami, ki postanejo pogodbenice Konvencije.

- **Vsebina Konvencije**

Cilj Konvencije je zagotoviti, da so dejavnosti v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov v celoti skladne s človekovimi pravicami, demokracijo in pravno državo.

Pogodbenice Konvencije jo bodo morale izvajati z ustreznimi zakonodajnimi, upravnimi ali drugimi ukrepi za uveljavitev njenih določb v skladu s postopnim in diferenciranim pristopom, odvisno od resnosti in verjetnosti negativnih vplivov. Konvencijo bi bilo treba v Uniji izvajati izključno z aktom o umetni inteligenci, ki v celoti harmonizira pravila za dajanje na trg, dajanje v uporabo ter za uporabo umetnointeligenčnih sistemov, in po potrebi z drugim zadevnim pravnim redom Unije.

Področje uporabe Konvencije zajema umetnointeligenčne sisteme, ki bi lahko posegali v človekove pravice, demokracijo in pravno državo, pri čemer sledi diferenciranemu pristopu. Načela in obveznosti iz Konvencije se bodo uporabljala za dejavnosti v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov, ki jih izvajajo javni organi ali zasebni akterji, ki delujejo v njihovem imenu. Kar zadeva zasebni sektor, morajo pogodbenice tveganja in vplive, ki izhajajo iz dejavnosti v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov, ki jih izvajajo zasebni akterji, obravnavati na način, ki je skladen s ciljem in namenom Konvencije, vendar se lahko odločijo, ali bodo uporabile obveznosti iz Konvencije ali sprejele druge ustrezne ukrepe. Temu predlogu sklepa Sveta je priložen osnutek izjave, ki Unijo zavezuje, da bo z aktom o umetni inteligenci in drugim ustreznim pravnim redom Unije izvajala načela in obveznosti iz poglavij II do VI Konvencije za dejavnosti zasebnih akterjev, ki dajejo na trg, dajejo v uporabo ter uporabljajo umetnointeligenčne sisteme v Uniji.

Dejavnosti umetne inteligence, povezane z nacionalno varnostjo, so izključene iz področja uporabe Konvencije, pri čemer se razume, da se morajo v vsakem primeru izvajati na način, ki je skladen z veljavnim mednarodnim pravom o človekovih pravicah, ter ob spoštovanju demokratičnih institucij in postopkov. Konvencija izključuje tudi raziskovalne in razvojne dejavnosti v zvezi z umetnointeligenčnimi sistemi, ki še niso na voljo za uporabo, razen če bi testiranje ali podobne dejavnosti lahko posegale v človekove pravice, demokracijo in pravno državo. V skladu s Statutom Sveta Evrope zadeve v zvezi z nacionalno obrambo ne spadajo na področje uporabe Konvencije.

Konvencija nadalje določa sklop splošnih obveznosti in temeljnih načel, vključno z varstvom človekovega dostojanstva in avtonomije posameznika ter spodbujanjem enakosti in nediskriminacije. Poleg tega zahteva spoštovanje zasebnosti, varstvo osebnih podatkov, preglednost in nadzor, da se zagotovi odgovornost. Eno od načel je namenjeno tudi varnim inovacijam in eksperimentiranju v nadzorovanih okoljih.

V posebnem poglavju o pravnih sredstvih je prav tako predviden sklop ukrepov, katerih cilj je zagotoviti razpoložljivost dostopnih in učinkovitih pravnih sredstev v primeru kršitev človekovih pravic, ki so posledica dejavnosti v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov. Vključuje tudi učinkovita procesna jamstva in zaščitne ukrepe za osebe, na pravice katerih je znatno vplivala uporaba umetnointeligenčnih sistemov. Poleg tega bi bilo treba

posameznike obvestiti, da njihova interakcija poteka z umetnointeligenčnim sistemom in ne s človekom.

Konvencija vključuje tudi poglavje o ukrepih za ocenjevanje in zmanjšanje tveganj in škodljivih vplivov, ki jih je treba izvajati ponavljajoče, da se ugotovijo dejanski in morebitni vplivi na človekove pravice, demokracijo in pravno državo ter sprejmejo ustrezni preprečevalni ukrepi in ukrepi za zmanjšanje tveganj.

Poleg tega Konvencija določa, da bi morale pogodbenice oceniti potrebo po prepovedih ali moratorijih na nekatere uporabe umetnointeligenčnih sistemov, ki se štejejo za nezdružljive s spoštovanjem človekovih pravic, delovanjem demokracije ali pravno državo.

Konvencija zagotavlja mehanizem za nadaljnje ukrepanje v okviru konference pogodbenic, ki jo sestavljajo predstavniki pogodbenic, ki se bodo redno posvetovali, da bi olajšali učinkovito uporabo in izvajanje Konvencije.

Predvideva tudi mehanizem za mednarodno sodelovanje med pogodbenicami Konvencije ter v odnosih s tretjimi državami in ustreznimi deležniki, da se doseže namen Konvencije.

Poleg tega bi morala vsaka pogodbenica na nacionalni ravni vzpostaviti ali določiti enega ali več učinkovitih mehanizmov za nadzor skladnosti z obveznostmi iz Konvencije, kot so jih določile pogodbenice.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Konvencija določa splošna načela in obveznosti za varstvo človekovih pravic, demokracije in pravne države, ki so v celoti skladni in usklajeni s cilji akta o umetni inteligenci ter podrobnimi zahtevami za umetnointeligenčne sisteme in obveznostmi, naloženimi ponudnikom in uvajalcem takih sistemov.

Opredelitev umetnointeligenčnega sistema v Konvenciji je v celoti usklajena z opredelitvijo iz akta o umetni inteligenci, saj oba temeljita na opredelitvi takih sistemov v načelih za umetno inteligenco Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj⁷, s čimer se zagotavlja skupno razumevanje, katere digitalne tehnologije sestavljajo umetno inteligenco.

Konvencija in akt o umetni inteligenci prav tako upoštevata pristop k ureditvi umetnointeligenčnih sistemov, ki temelji na tveganju, in vključujeta posebne določbe za ocene tveganja in učinka ter ukrepe za zmanjšanje tveganja. Akt o umetni inteligenci vključuje zlasti številne zadevne prepovedi in primere uporabe visokega tveganja za umetnointeligenčne sisteme v vseh javnih in zasebnih sektorjih, tudi na področju demokracije in pravosodja. Podrobna pravila in postopki iz akta o umetni inteligenci za razvoj, dajanje na trg in uvajanje umetnointeligenčnih sistemov na teh področjih bodo tako zagotovili spoštovanje temeljnih pravic, demokracije in pravne države v celotnem življenjskem ciklu umetne inteligence.

Konvencija vključuje načela in obveznosti, ki so že zajete v aktu o umetni inteligenci, kot so ukrepi za zaščito človekovih pravic, varnost in zanesljivost, zagotavljanje odgovornosti, upravljanje in varstvo podatkov, preglednost, nadzor, enakost, nediskriminacija ter digitalne spretnosti in pismenost.

⁷ Opredelitev umetnointeligenčnega sistema s strani OECD je bila posodobljena 8. novembra 2023 (C(2023)151 in C/M(2023)14, točka 218), da bi zagotovili njeno nadaljnjo tehnično ustreznost in odražanje tehnološkega razvoja, tudi v zvezi z generativno umetno inteligenco.

Preglednost je še en skupni element obeh pravnih instrumentov, ki vključuje ukrepe v zvezi z identifikacijo vsebin, ustvarjenih z umetno inteligenco, in obveščanjem oseb, ki so v interakciji z umetnointeligenčnimi sistemi. Oba pravna instrumenta vključujeta tudi ustrezne določbe o ocenah tveganja in učinka ter obvladovanju tveganja, vodenju evidenc, razkritju (pooblaščenim telesom in organom ter po potrebi prizadetim osebam), sledljivosti in razložljivosti, varnih inovacijah in eksperimentiranju v nadzorovanih okoljih ter sklop ukrepov, ki omogočajo učinkovita pravna sredstva, vključno s pravico do zahtevanja informacij in dostopanja do njih, pritožbe pristojnemu organu ter postopkovnih jamstev.

Nadzorni sistem, predviden v Konvenciji, je tudi v celoti skladen s celovitim sistemom upravljanja in izvrševanja iz akta o umetni inteligenci, ki ga sestavlja izvrševanje na ravni Unije in nacionalni ravni, s postopki za dosledno izvajanje pravil Unije v vseh državah članicah. Konvencija zlasti predvideva enega ali več učinkovitih nadzornih mehanizmov na nacionalni ravni, ki morajo svoje naloge opravljati neodvisno in nepristransko ter imeti potrebna pooblastila, strokovno znanje in vire za učinkovito izpolnjevanje nalog nadzora nad izpolnjevanjem obveznosti iz Konvencije, kot so jih določile pogodbenice.

Čeprav se bo akt o umetni inteligenci uporabljal za umetnointeligenčne sisteme, ki so dani na trg, dani v uporabo ali se uporabljajo v Uniji, ima Konvencija širši geografski doseg, ki zajema članice Sveta Evrope in tretje države po svetu, ki lahko postanejo pogodbenice Konvencije. Konvencija je zato edinstvena priložnost za spodbujanje zaupanja vredne umetne inteligence zunaj Unije v prvi mednarodni pravno zavezujoči pogodbi, ki temelji na odločnem pristopu k ureditvi umetne inteligence z vidika človekovih pravic.

Konvencija in akt o umetni inteligenci sta sestavni del regulativnega pristopa k umetni inteligenci s skladnimi zavezami, ki se vzajemno krepijo na več mednarodnih ravneh, in skupnim ciljem zagotavljanja zaupanja vredne umetne inteligence.

• **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Konvencija ima skupne cilje tudi z drugimi politikami in zakonodajo Unije, katerih cilj je izvajanje temeljnih pravic, zapisanih v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah⁸.

Zlasti je načelo enakosti in nediskriminacije, zapisano v Konvenciji, v celoti skladno z zakonodajo Unije o nediskriminaciji in bo spodbujalo vključevanje vidikov enakosti v zasnovo, razvoj in uporabo umetnointeligenčnih sistemov ter učinkovito izvajanje prepovedi diskriminacije, kot je določeno v veljavnem mednarodnem in domačem pravu pogodbenic.

Konvencija je poleg tega skladna s pravnim redom Unije na področju varstva podatkov, vključno s splošno uredbo o varstvu podatkov⁹ v zvezi s temeljnimi pravicami do zasebnosti in varstva osebnih podatkov, z učinkovitimi jamstvi in zaščitnimi ukrepi, ki morajo biti vzpostavljeni za posameznike, v skladu z veljavnimi domačimi in mednarodnimi pravnimi obveznostmi pogodbenic.

Ukrepi, predvideni v Konvenciji in namenjeni zaščiti demokratičnih procesov pogodbenic v okviru dejavnosti v življenjskem ciklu umetnointeligenčnega sistema, so v celoti skladni s

⁸ Listina Evropske unije o temeljnih pravicah (UL C 326, 26.10.2012, str. 391).

⁹ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

cilji in podrobnimi pravili iz akta o digitalnih storitvah¹⁰ (in kodeksa ravnanja glede dezinformacij¹¹), ki ureja zagotavljanje posredniških storitev v Uniji, da bi se zagotovilo varno, predvidljivo in zaupanja vredno spletno okolje, v katerem se spoštujejo temeljne pravice, vključno s pravico do svobode izražanja ter pravico do prejemanja in širjenja informacij. Prav tako so v skladu z uredbo o preglednosti in ciljanju v političnem oglaševanju¹², ki vključuje posebno zahtevo glede preglednosti za umetnointeligenčne sisteme, ki se uporabljajo za razširjanje političnega oglaševanja. Ukrepi so v skladu tudi s politikami Unije na področju demokracije ter svobodnih, poštenih in odpornih volitev¹³, vključno z akcijskim načrtom za evropsko demokracijo iz leta 2020¹⁴, svežnjem o krepitvi demokracije in integriteti volitev¹⁵ ter nedavnim svežnjem za obrambo demokracije¹⁶ iz leta 2023.

Konvencija je v skladu s splošno digitalno strategijo Unije, saj prispeva k spodbujanju tehnologije, ki deluje za ljudi, kar je eden od treh glavnih stebrov usmeritve in ciljev politike, navedenih v sporočilu Oblikovanje digitalne prihodnosti Evrope¹⁷. Cilj slednjega je zagotoviti, da se bo umetna inteligenca razvijala na način, ki spoštuje pravice ljudi in si zasluži njihovo zaupanje, s čimer bo Evropa postala pripravljena na digitalno dobo in bodo naslednja leta postala digitalno desetletje¹⁸.

Poleg tega Evropska deklaracija o digitalnih pravicah in načelih za digitalno desetletje¹⁹ vsebuje več digitalnih pravic in načel, ki so usklajeni s cilji in načeli Konvencije, pri čemer oba instrumenta spodbujata odločen in na človekovih pravicah temelječ pristop k tehnologiji.

Konvencija je skladna tudi s strategijo EU o otrokovih pravicah²⁰ in evropsko strategijo za boljši internet za otroke (BIK+)²¹, katerih cilj je zagotoviti, da so otroci na spletu zaščiteni, spoštovani in opolnomočeni pri soočanju z izzivi novih virtualnih svetov in umetne inteligence.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Predlog sklepa o odobritvi sklenitve Konvencije v imenu Unije se predloži Svetu v skladu s členom 218(6), točka (a)(v), PDEU.

¹⁰ Uredba (EU) 2022/2065 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. oktobra 2022 o enotnem trgu digitalnih storitev in spremembi Direktive 2000/31/ES (Akt o digitalnih storitvah) (UL L 277, 27.10.2022, str. 1).

¹¹ [Kodeks ravnanja glede dezinformacij | Oblikovanje digitalne prihodnosti Evrope](#).

¹² Uredba (EU) 2024/900 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. marca 2024 o preglednosti in ciljanju v političnem oglaševanju (PE/90/2023/REV/1) (UL L, 2024/900, 20.3.2024).

¹³ [Zaščita demokracije – Evropska komisija \(europa.eu\)](#).

¹⁴ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/protecting-democracy_sl.

¹⁵ https://commission.europa.eu/publications/reinforcing-democracy-and-integrity-elections-all-documents_en.

¹⁶ Sporočilo Komisije o obrambi demokracije (COM(2023) 630 final).

¹⁷ Sporočilo Komisije, Oblikovanje digitalne prihodnosti Evrope (COM(2020) 67 final).

¹⁸ Sporočilo Komisije, [Digitalni kompas za leto 2030: evropska pot v digitalno desetletje](#) (COM(2021) 118 final).

¹⁹ [Evropska deklaracija o digitalnih pravicah in načelih za digitalno desetletje](#) (COM(2022) 28 final).

²⁰ Sporočilo Komisije, Strategija EU o otrokovih pravicah (COM(2021) 142 final).

²¹ Sporočilo Komisije, Digitalno desetletje za otroke in mlade: nova evropska strategija za boljši internet za otroke (BIK+) (COM(2022) 212 final).

Postopkovna pravna podlaga za sklep Sveta – člen 218(6), točka (a)(v), PDEU – določa, da Svet na predlog Komisije kot pogajalke sprejme sklep o sklenitvi sporazuma po odobritvi Evropskega parlamenta pri sporazumih na področjih, za katera velja redni zakonodajni postopek. Prvi pododstavek člena 218(8) PDEU za sprejetje sklepa Sveta določa glasovanje s kvalificirano večino.

Materialna pravna podlaga za sklep po členu 218(6), točka (a)(v), PDEU je odvisna predvsem od cilja in vsebine sporazuma. Če se v skladu z ustaljeno sodno prakso izkaže, da ima ukrep EU dva cilja ali dva sestavna dela, pri čemer je eden glavni ali prevladujoč cilj ali del, drugi pa zgolj postranski, mora v skladu s sodno prakso ukrep temeljiti na samo eni pravni podlagi, in sicer tisti, ki se zahteva za glavni ali prevladujoči cilj oziroma del. Če se ugotovi, da ima ukrep hkrati več ciljev ali delov, ki so neločljivo povezani, ne da bi bil eden v razmerju do drugih postranski, tako da se uporabljajo različne določbe Pogodbe, mora ukrep izjemoma temeljiti na različnih ustreznih pravnih podlagah.

Kar zadeva materialno pravno podlago, stvarno področje uporabe Konvencije spada na področje uporabe akta o umetni inteligenci, tudi kar zadeva izvzetje iz področja uporabe v zvezi z umetnointeligenčnimi sistemi, ki se uporabljajo izključno za raziskave in razvoj, nacionalno varnost in vojaške dejavnosti. Zgornja analiza je pokazala tudi, da so načela in obveznosti iz Konvencije v veliki meri zajeti in se prekrivajo s podrobnejšimi zahtevami za umetnointeligenčne sisteme ter posebnimi obveznostmi ponudnikov in uvajalcev takih sistemov v skladu z aktom o umetni inteligenci. Če Svet sprejme predlagani sklep in Unija sklene Konvencijo, bo akt o umetni inteligenci predstavljal primarno zakonodajo EU za prenos Konvencije v pravni red EU s popolnoma harmoniziranimi pravili o dajanju na trg, dajanju v uporabo ter uporabi umetnointeligenčnih sistemov v Uniji, ki se neposredno uporabljajo v vseh državah članicah, razen če akt o umetni inteligenci izrecno določa drugače²².

Glede na to, da so področje uporabe in cilji Konvencije usklajeni in popolnoma skladni s področjem uporabe in cilji akta o umetni inteligenci ter da se oba pravna instrumenta znatno prekrivata, je materialna pravna podlaga za sklenitev Konvencije člen 114 PDEU, ki je primarna pravna podlaga akta o umetni inteligenci.

Narava mednarodnih sporazumov (sporazum, ki zadeva „le EU“, ali „mešani“ sporazum) je odvisna od združljivosti določene vsebine z izključno in deljeno pristojnostjo EU.

Člen 3(2) PDEU določa, da ima Unija izključno pristojnost „za sklenitev mednarodnega sporazuma, [...] kolikor lahko vpliva na skupna pravila ali spremeni njihovo področje uporabe“. Mednarodni sporazum lahko vpliva na skupna pravila ali spremeni njihovo področje uporabe, kadar se področje, ki ga zajema sporazum, prekriva s pravom Unije ali je že v veliki meri zajeto v njem²³.

Osebnostno področje uporabe Konvencije je v celoti usklajeno z aktom o umetni inteligenci, saj oba pravna instrumenta načeloma zajemata javne in zasebne akterje (pri čemer je uporaba načel in obveznosti Konvencije neobvezna za zasebne akterje, ki ne delujejo v imenu javnih organov), medtem ko stvarno področje uporabe obeh pravnih instrumentov iz veljavnih pravil izključuje dejavnosti umetne inteligence, izrecno povezane z nacionalno varnostjo, vojsko in raziskovanjem.

²² Glej člen 1 in uvodno izjavo 1 akta o umetni inteligenci.

²³ Npr. zadeva C-114/12, Komisija/Svet (sorodne pravice RTV organizacij), ECLI:EU:C:2014:2151, točki 68 in 69; mnenje 1/13, Pristop tretjih držav k Haaški konvenciji, ECLI:EU:C:2014:2303, točke 71–74; zadeva C-66/13, Green Network, ECLI:EU:C:2014:2399, točke 27–33; mnenje 3/15, Marakeška pogodba o olajšanem dostopu do objavljenih del za slepe in slabovidne osebe ter osebe z drugimi motnjami branja, ECLI:EU:C:2017:114, točke 105–108.

Glede na to, da se osebno in stvarno področje uporabe Konvencije prekrivata z aktom o umetni inteligenci, lahko sklenitev Konvencije vpliva na skupna pravila Unije ali spremeni njihovo področje uporabe v smislu člena 3(2) PDEU. Zato bi bilo treba šteti, da ima Unija izključno zunanjo pristojnost za sklenitev Konvencije, Konvencijo pa bi bilo treba skleniti v imenu Unije kot sporazum, ki zadeva „le EU“, saj je bil podpisan v skladu z odobritvijo iz Sklepa Sveta (EU) 2024/2218.

- **Sorazmernost**

Konvencija ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje ciljev politike z razvojem skladnega pristopa k ureditvi umetne inteligence na mednarodni ravni.

Konvencija določa splošni pravni okvir za umetno inteligenco, ki je prožen in pogodbenicam omogoča, da konkretno oblikujejo izvedbene okvire. Pristop, ki temelji na tveganju, zagotavlja tudi sorazmernost pravil in omogoča razlikovanje izvedbenih ukrepov na način, ki je sorazmeren s tveganji, na podoben način kot akt o umetni inteligenci.

- **Izbira instrumenta**

Izbrani instrument je predlog sklepa Sveta na podlagi člena 218(6), točka (a)(v), PDEU.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Temeljne pravice**

Cilj Konvencije je obravnavati morebitna tveganja in škodo za človekove pravice z zagotavljanjem, da so dejavnosti v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov usklajene z načeli spoštovanja človekovih pravic, demokracije in pravne države, hkrati pa priznava potencial umetne inteligence za zaščito in olajšanje uveljavljanja teh pravic v digitalnem okolju ter izboljšanje družbene in okoljske blaginje ter tehnološkega napredka.

Namen konkretnih načel in obveznosti, predvidenih v Konvenciji, je varovati in spoštovati človekove pravice, zapisane v več mednarodnih in regionalnih instrumentih²⁴, kot se uporabljajo za pogodbenice, vključno z Listino Unije o temeljnih pravicah in mednarodnimi instrumenti o človekovih pravicah, ki jih je sklenila Unija.

Konvencija tako določa skupni minimalni standard za uporabo varstva človekovih pravic v okviru umetne inteligence, hkrati pa varuje obstoječe varstvo človekovih pravic in pogodbenicam omogoča, da zagotovijo širše varstvo s strožjimi zaščitnimi ukrepi.

²⁴ Kot so Splošna deklaracija človekovih pravic iz leta 1948, Konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin iz leta 1950 (ETS št. 5), Mednarodni pakt o državljanskih in političnih pravicah iz leta 1966, Mednarodni pakt o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah iz leta 1966, Evropska socialna listina iz leta 1961 (ETS št. 35) ter njihovi protokoli, pa tudi Evropska socialna listina (spremenjena) iz leta 1996 (ETS št. 163), Konvencija Združenih narodov o otrokovih pravicah iz leta 1989 ter Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov iz leta 2006.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Konvencija predvideva finančne prispevke držav nečlanic za dejavnosti konference pogodbenic. Medtem ko bodo vsi člani Sveta Evrope prispevali iz rednega proračuna Sveta Evrope v skladu s Statutom Sveta Evrope, bodo pogodbenice, ki niso članice, zagotovile izvenproračunske prispevke. Prispevek nečlanice Sveta Evrope skupaj določita Odbor ministrov in zadevna nečlanica.

Konvencija ne posega v nacionalne zakone in predpise pogodbenic, ki urejajo proračunske pristojnosti in postopke za proračunska sredstva. Okvirna konvencija ne opredeljuje oblike prispevkov, vključno z zneski in načini, pogodbenic, ki niso članice Sveta Evrope. Pravna podlaga za prispevek teh pogodbenic bodo okvirna konvencija in akti, ki določajo ta prispevek²⁵.

5. DRUGI ELEMENTI

• Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja

Konferenca pogodbenic, ki jo sestavljajo predstavniki pogodbenic, bo spremljala učinkovito izvajanje Konvencije s strani pogodbenic in v ta namen pripravila posebna priporočila. Konferenca pogodbenic bo preučila tudi morebitne spremembe Konvencije.

Vsaka pogodbenica bo morala konferenci pogodbenic v prvih dveh letih po pridružitvi in nato v rednih časovnih presledkih predložiti poročilo, v katerem bodo podrobno opisani ukrepi, sprejeti za izvajanje Konvencije. Pogodbenice se nadalje spodbuja k sodelovanju pri izpolnjevanju ciljev Konvencije. To mednarodno sodelovanje lahko vključuje izmenjavo ustreznih informacij o umetni inteligenci in njenem potencialu, da negativno ali pozitivno vpliva na človekove pravice, demokracijo in pravno državo.

Za zagotovitev spremljanja in izvajanja Konvencije bo morala vsaka pogodbenica določiti enega ali več učinkovitih nadzornih mehanizmov na nacionalni ravni. Na ravni Unije bo Komisija zagotovila spremljanje in izvajanje Konvencije v skladu s Pogodbama.

Uvodne izjave tega predloga za sklenitev Konvencije potrjujejo, da bi moral v skladu s členom 218(9) PDEU Svet na predlog Komisije sprejeti sklepe o določitvi stališč, ki se v imenu Unije zastopajo na Konferenci pogodbenic, kadar ta organ sprejema akte s pravnim učinkom, zlasti poslovnik Konference pogodbenic. Med pogajanjem glede tega poslovnika, ki ga je treba soglasno sprejeti v 12 mesecih od začetka veljavnosti Konvencije²⁶, si bo Unija prizadevala zagotoviti, da bo imela 27 glasov, kar ustreza številu njenih držav članic. Če bo Unija imela 27 glasov, si bo Komisija, ki Unijo zastopa, prizadevala zagotoviti okrepljeno usklajevanje z državami članicami, da bi na Konferenci pogodbenic zastopali enotna stališča in da bi uveljavljala svojo pravico do glasovanja v imenu Unije. Tako okrepljeno usklajevanje je zlasti pomembno, ker so vse države članice tudi članice Sveta Evrope, hkrati pa je treba upoštevati, da se umetna inteligenca razvija hitro in je zato na tem področju potreben usklajen okvir na svetovni ravni. Da bi zagotovili okrepljeno usklajevanje, bi moral biti Svet vključen v oblikovanje vseh stališč, ne glede na njihovo naravo, tudi tistih, ki temeljijo na členu 16(1) PEU in členu 218(9) PDEU. Če Uniji kljub najboljšim prizadevanjem ne bi uspelo dobiti 27 glasov, bi bilo treba zagotoviti, da dobi število glasov, ki odraža njeno pomembnost

²⁵ Glej odstavek 134 obrazložitvenega poročila k Okvirni konvenciji Sveta Evrope o umetni inteligenci, človekovih pravicah, demokraciji in pravni državi.

²⁶ V skladu s členom 30(3) Konvencije začne Konvencija „veljati prvi dan meseca po poteku treh mesecev po dnevu, ko se je pet podpisnic, vključno z najmanj tremi državami članicami Sveta Evrope, strinjalo, da jih ta konvencija zavezuje“.

v Svetu Evrope in ji omogoča ustrezno obrambo njenih interesov, zato bo Komisija predlagala, da bi morale imeti države članice na podlagi člena 2(1) PDEU in ob polnem spoštovanju izključne pristojnosti Unije pravico, da pristopijo h Konvenciji skupaj z Unijo.

Komisija bo povabila vsako državo članico, da pošlje enega predstavnika, ki bo spremljal predstavništvo Komisije kot del delegacije Unije na zasedanjih Konference pogodbenic. Spoštovati je treba načelo lojalnega sodelovanja.

Predlog

SKLEP SVETA**o sklenitvi, v imenu Evropske unije, Okvirne konvencije Sveta Evrope o umetni inteligenci, človekovih pravicah, demokraciji in pravni državi**

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 114 Pogodbe v povezavi s členom 218(6), točka (a)(v), Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju odobritve Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V skladu s Sklepom Sveta (EU) 2024/2218²⁷ je bila 5. septembra 2024 v imenu Evropske unije podpisana Okvirna konvencija Sveta Evrope o umetni inteligenci, človekovih pravicah, demokraciji in pravni državi (v nadaljnjem besedilu: Konvencija) s pridržkom njene poznejše sklenitve.
- (2) Konvencija določa splošna načela in obveznosti, ki bi jih morale pogodbenice Konvencije spoštovati, da bi zagotovile varstvo človekovih pravic, demokracije in pravne države v zvezi z dejavnostmi v življenjskem ciklu umetnointeligentnih sistemov.
- (3) Evropski parlament in Svet sta 13. junija 2024 na podlagi členov 16 in 114 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) sprejela Uredbo (EU) 2024/1689 Evropskega parlamenta in Sveta²⁸, ki vsebuje harmonizirana pravila, ki na splošno temeljijo na popolni harmonizaciji in ki urejajo dajanje na trg, dajanje v uporabo in uporabo umetnointeligentnih sistemov v Uniji. Ta pravila se neposredno uporabljajo v državah članicah, razen če je v navedeni uredbi izrecno določeno drugače. Konvencija se v Uniji izvaja izključno z Uredbo (EU) 2024/1689 Evropskega parlamenta in Sveta in drugim ustreznim pravnim redom Unije, kadar je ustrezno.
- (4) Dejavnosti v življenjskem ciklu umetnointeligentnih sistemov, povezane z zaščito interesov nacionalne varnosti, so izključene iz področja uporabe Konvencije. Uredba (EU) 2024/1689 Evropskega parlamenta in Sveta, ki bo glavni pravni akt Unije za izvajanje Konvencije, iz svojega področja uporabe izključuje tudi umetnointeligentne sisteme, ki so dani na trg ali v uporabo ali se uporabljajo s spremembami ali brez njih izključno za namene nacionalne varnosti, in izhodne podatke umetnointeligentnih sistemov, ki se v Uniji uporabljajo izključno za take

²⁷ Sklep Sveta (EU) 2024/2218 z dne 28. avgusta 2024 o podpisu, v imenu Evropske unije, Okvirne konvencije Sveta Evrope o umetni inteligenci, človekovih pravicah, demokraciji in pravni državi, ST/12385/2024/INIT, UL L, 2024/2218, 4.9.2024.

²⁸ Uredba (EU) 2024/1689 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o določitvi harmoniziranih pravil o umetni inteligenci in spremembi uredb (ES) št. 300/2008, (EU) št. 167/2013, (EU) št. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 in (EU) 2019/2144 ter direktiv 2014/90/EU, (EU) 2016/797 in (EU) 2020/1828 (Akt o umetni inteligenci) (UL L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>).

namene, ne glede na vrsto subjekta, ki izvaja te dejavnosti. Poleg tega nacionalna varnost ostaja v izključni pristojnosti vsake države članice, kakor je določeno v členu 4(2) Pogodbe o Evropski uniji (PEU). Zato bi bilo treba v stališču Unije, ki se izrazi na Konferenci pogodbenic, ustanovljeni s Konvencijo, spoštovati navedene omejitve. Komisija zlasti ne bi smela razpravljati ali sprejemati stališč o dejavnostih v življenjskem ciklu umetnointeligenčnih sistemov, povezanih z zaščito interesov nacionalne varnosti, na zasedanjih Konference pogodbenic.

- (5) Glede na to, da osebno in stvarno področje uporabe Konvencije ter materialne določbe Konvencije v veliki meri sovpadajo z Uredbo (EU) 2024/1689 Evropskega parlamenta in Sveta, ki jo dopolnjuje drug ustrezen pravni red Unije, lahko sklenitev Konvencije vpliva na skupna pravila Unije ali spremeni njihovo področje uporabe v smislu člena 3(2) PDEU. Taki drugi ustrezni pravni akti Unije vključujejo pravne akte, namenjene izvajanju temeljnih pravic iz Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, kot so zakonodaja Unije o nediskriminaciji, vključno z direktivama Sveta 2000/43/ES²⁹ in 2000/78/ES³⁰; pravni red Unije o varstvu osebnih podatkov, vključno z uredbama (EU) 2016/679³¹ in (EU) 2022/2065³² Evropskega parlamenta in Sveta, katerih namen je zagotoviti varno, predvidljivo in zaupanja vredno spletno okolje, v katerem se spoštujejo temeljne pravice, vključno s pravico do svobode izražanja ter pravico do prejemanja in širjenja informacij; Uredbo (EU) 2024/900 Evropskega parlamenta in Sveta o političnem oglaševanju³³ ter zakonodajo o varnosti proizvodov in zakonodajo o odgovornosti za proizvode z napako, vključno z Direktivo Sveta 85/374/EGS³⁴. Unija ima zato izključno zunanjo pristojnost za podpis Konvencije. Posledično bi morala izključno Unija postati pogodbenica Konvencije.
- (6) Konferenca pogodbenic bo imela pomembno vlogo pri učinkovitem izvajanju Konvencije, tudi s pripravo posebnih priporočil v zvezi z njeno razlago in uporabo. Konferenca pogodbenic bo preučila tudi morebitne spremembe Konvencije. V skladu s členom 218(9) PDEU bi moral Svet na predlog Komisije sprejeti sklepe o določitvi stališč, ki se v imenu Unije zastopajo na Konferenci pogodbenic, kadar ta organ sprejema akte s pravnim učinkom, zlasti poslovnik Konference pogodbenic. Med pogajanjem glede tega poslovnika, ki ga je treba soglasno sprejeti v 12 mesecih od začetka veljavnosti Konvencije, si bo Unija prizadevala zagotoviti, da bo imela 27 glasov, kar ustreza številu njenih držav članic. Če bo Unija imela 27 glasov, bi morala Komisija, ki Unijo zastopa, zagotoviti okrepljeno usklajevanje z državami članicami, da bi na Konferenci pogodbenic zastopali enotna stališča in da bi uveljavljala svojo pravico do glasovanja v imenu Unije. Tako okrepljeno

²⁹ Direktiva Sveta 2000/43/ES z dne 29. junija 2000 o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na raso ali narodnost ([UL L 180, 19.7.2000, str. 22](#)).

³⁰ Direktiva Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu ([UL L 303, 2.12.2000, str. 16](#)).

³¹ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) ([UL L 119, 4.5.2016, str. 1](#)).

³² Uredba (EU) 2022/2065 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. oktobra 2022 o enotnem trgu digitalnih storitev in spremembi Direktive 2000/31/ES (Akt o digitalnih storitvah) ([UL L 277, 27.10.2022, str. 1](#)).

³³ Uredba (EU) 2024/900 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. marca 2024 o preglednosti in ciljanju v političnem oglaševanju ([UL L, 2024/900, 20.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj>](#)).

³⁴ Direktiva (EU) 2024/2853 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2024 o odgovornosti za proizvode z napako in razveljavitvi Direktive Sveta 85/374/EGS, PE/7/2024/REV/1, UL L, 2024/2853, 18.11.2024.

usklajevanje je zlasti pomembno, ker so vse države članice tudi članice Sveta Evrope, hkrati pa je treba upoštevati, da se umetna inteligenca razvija hitro in je zato na tem področju potreben usklajen okvir na svetovni ravni. Da bi zagotovili okrepljeno usklajevanje, bi moral biti Svet vključen v oblikovanje vseh stališč, ne glede na njihovo naravo, tudi tistih, ki temeljijo na členu 16(1) PEU in členu 218(9) PDEU. Če Uniji kljub najboljšim prizadevanjem to ne bi uspelo dobiti 27 glasov, bi bilo treba zagotoviti, da dobi število glasov, ki odraža njeno pomembnost v Svetu Evrope in ji omogoča ustrezno obrambo njenih interesov, zato bo Komisija predlagala, da bi morale imeti države članice na podlagi člena 2(1) PDEU in ob polnem spoštovanju izključne pristojnosti Unije pravico, da pristopijo h Konvenciji skupaj z Unijo.

- (7) Komisija bo povabila vsako državo članico, da pošlje enega predstavnika, ki bo spremljal predstavništvo Komisije kot del delegacije Unije na zasedanjih Konference pogodbenic. Spoštovati je treba načelo lojalnega sodelovanja.
- (8) Kar zadeva vse druge sporazume, ki bi lahko bili sklenjeni v prihodnosti pod okriljem Sveta Evrope ali drugih mednarodnih forumov, tudi na področju umetne inteligence, ter kar zadeva vse morebitne spremembe Konvencije, bi bilo treba razdelitev zunanjih pristojnosti med Unijo in državami članicami oceniti glede na posebne značilnosti vsakega takega instrumenta. Izredno pomembno je, da lahko Unija in njene države članice še naprej neposredno in dejavno izražajo mnenje Unije ter dosledno in usklajeno zagovarjajo njene interese v skladu s Pogodbama.
- (9) Zato bi bilo treba Konvencijo odobriti v imenu Unije –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Sklenitev Okvirne konvencije Sveta Evrope o umetni inteligenci, človekovih pravicah, demokraciji in pravni državi (v nadaljnjem besedilu: Konvencija) se odobri v imenu Unije.

Besedilo Konvencije za sklenitev je priloženo temu sklepu kot Priloga I.

Člen 2

Izjave, ki se predložijo generalnemu sekretarju Sveta Evrope in so priložene temu sklepu v Prilogi II, se odobrijo v imenu Unije.

Člen 3

Konvencija se v Uniji izvaja izključno z Uredbo (EU) 2024/1689 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi harmoniziranih pravil o umetni inteligenci ter drugim ustreznim pravnim redom Unije, kadar je ustrezno.

Člen 4

Ta sklep začne veljati [...].

V Bruslju,

*Za Svet
predsednik*